

УДК 657.471:339:658.7

Медвідь Л. Г.,

lmedvid@meta.ua, ORCID ID: 0000-0003-2292-9067,

Researcher ID: G-9223-2019,

к.е.н., проф., професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Воронко Р. М.,

rvoronko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-3796-2556,

Researcher ID: F-8536-2019,

д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Редченко К. І.,

redchenko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-8234-4074,

Researcher ID: F-3039-2013,

д.е.н., проф., професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

КЛАСИФІКАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПІДСИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Анотація. Розглянуто проблеми ідентифікації та класифікації логістичних витрат гуртових торговельних підприємств для потреб управління ними у поєднанні з пріоритетами якості обслуговування покупців. Встановлено, що логістична діяльність гуртового торговельного підприємства ґрунтується на системній оптимізації всіх логістичних потоків, при цьому в центрі передусім знаходяться матеріальні потоки як такі. Досліджено трактування поняття “логістичні витрати” у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Виявлено необхідність дослідження логістичних витрат гуртових торговельних підприємств системно, як економічно-управлінської категорії, з урахуванням необхідності визначення їх складу та функцій; розроблення методики формування та відображення логістичних витрат гуртових торговельних підприємств в підсистемі управлінського обліку. Досліджено склад логістичних витрат у операційній діяльності гуртових торговельних підприємств, що охоплює традиційні складові: закупівельну, збутову, складську, транспортну, інформаційну логістики, логістику управління замовленнями та управління запасами; формування інфраструктури логістичних процесів, формування інформаційного забезпечення обліку логістичних витрат у підсистемі управлінського обліку. Запропоновано логістичні витрати згрупувати за логістичними процесами гуртового підприємства: витрати з пошуку постачальників, обслуговування замовлення, транспортування, складування, управління запасами, пакування та обслуговування споживача. Водночас до витрат логістичних операцій на торговельному підприємстві варто віднести: витрати на транспортування товарних запасів, в т. ч. внутрішню; витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи; витрати на складування і зберігання товарних запасів; витрати на підготовку і виконання замовлень, витрати на обслуговування споживача; витрати на організацію логістичної діяльності; витрати на управління інформаційними потоками. Визначено напрями подальших наукових досліджень, спрямованих на розроблення єдиної інформаційної бази щодо логістичних витрат з урахуванням класифікаційних ознак за фазами логістичної діяльності та структурними підрозділами, що задіяні у логістичних процесах торговельного гуртового підприємства.

Ключові слова: гуртове торговельне підприємство, логістика, логістичні процеси, логістичні операції, логістичні витрати.

Medvid L. G.,

lmedvid@meta.ua, ORCID ID: 0000-0003-2292-9067,

Researcher ID: G-9223-2019,

Ph.D., Professor, Professor of the Department of Accounting, Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Voronko R. M.,

rvoronko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-3796-2556,

Researcher ID: F-8536-2019,

Doctor of Economics, Associate Professor, Head of the Department of Accounting, Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Redchenko K. I.,

redchenko@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-8234-4074,

Researcher ID: F-3039-2013,

Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Accounting, Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

CLASSIFICATION OF LOGISTICS COSTS OF TRADING ENTERPRISES IN THE MANAGERIAL ACCOUNTING SUBSYSTEM

Abstract. *The problems of identification and classification of logistics costs of wholesale trade enterprises for the needs of their management in combination with the priorities of customer service quality are considered. It has been determined that the logistics activity of a wholesale trade enterprise is based on the systematic optimization of all logistics flows, with material flows as most important. The interpretation of the concept of "logistics costs" in the works of domestic and foreign scientists was studied. The need to study the logistics costs of wholesale trade enterprises systematically as an economic and managerial category, taking into account the need to determine their composition and functions as well as development of the method of formation and display of logistics costs of wholesale trade enterprises in the managerial accounting subsystem were revealed. The composition of logistics costs in the operational activities of wholesale trade enterprises was studied, which includes traditional components: purchasing, sales, warehousing, transportation, information logistics, order management logistics and inventory management; formation of the infrastructure of logistics processes, formation of information support for the accounting of logistics costs in the managerial accounting subsystem. It is proposed to group logistics costs according to the logistics processes of a wholesale enterprise: costs for finding suppliers, order service, transportation, warehousing, inventory management, packaging and customer service. At the same time, the costs of logistics operations at a trading company should include: costs of transporting goods, including internal; costs for loading and unloading; costs for warehousing and storage of commodity stocks; costs for preparation and implementation of orders, costs for customer service; expenses for the organization of logistics activities; costs of managing information flows. The directions of further scientific research aimed at the development of a single database on logistics costs, taking into account classification features by phases of logistics activity and structural divisions involved in the logistics processes of a wholesale trade enterprise, have been determined.*

Key words: wholesale trade enterprise, logistics, logistics processes, logistics operations, logistics costs, managerial accounting.

JEL Classification: G31, M41

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-70-05>

Постановка проблеми. Внаслідок світових тенденцій та сучасної економічної кризи зростають проблеми переміщення матеріальних потоків, що спонукає гуртові торговельні підприємства до оптимізувати логістичні витрати, які супроводжують рух та зберігання товарних запасів від вибору постачальника і до збуту та післяпродажного обслуговування споживачів.

На вирішення проблем оптимізації логістичних витрат гуртових торговельних підприємств впливає ефективність організації обліку та контролю цих витрат. Тому на сьогодні необхідними та важливими є ідентифікація, класифікація та оцінювання логістичних витрат гуртових торговельних підприємств для потреб управління ними у поєднанні з пріоритетами якості обслуговування покупців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розроблення наукових підходів щодо визначення складових логістичних витрат торговельних підприємств проводили зарубіжні та вітчизняні вчені: О. О. Андрухова, Д. Д. Бауерсокс, О. М. Головащенко, Л. М. Гурч, П. А. Ельяшевич, Л. В. Каленчук, А. Г. Кальченко, О. І. Карим,

А. А. Кізім, Д. Д. Клосс, Л. Ю. Корінна, Є. В. Крикавський, Д. М. Ламберт, В. В. Лифар, С. М. Нікшич, М. А. Окландер, Є. М. Рудніченко, Г. В. Соломенко, О. М. Сумець, К. М. Таньков, О. Б. Телішевська, О. М. Тридід, С. С. Шаповал та інші. Однак залишаються не повністю дослідженими питання ідентифікації та класифікації логістичних витрат гуртових торговельних підприємств для потреб організації та методики управлінського обліку.

Постановка завдання. Мета даної публікації полягає у дослідженні змісту, складу та класифікаційних ознак логістичних витрат гуртового торговельного підприємства для потреб організації й методики управлінського обліку та формулюванні окремих прикладних рекомендацій.

Вклад основного матеріалу дослідження. Логістична діяльність гуртового торговельного підприємства ґрунтується на системній оптимізації всіх логістичних потоків, при цьому в центрі передусім знаходяться матеріальні потоки як такі, що мають істотну фізичну сутність, тобто фізичні характеристики матеріальних ресурсів, формують їх

особливу фізичну здатність до переміщення. Поняття матеріального потоку є найважливішим в економічній логістиці. Воно узагальнює безперервність зміни та руху продуктів праці у сфері обігу.

Впровадження у практику діяльності гуртових торговельних підприємств логістичних принципів управління призвели до виникнення поняття – “логістичні витрати”. Думки науковців, що досліджували цю проблематику, наведені нами у табл. 1.

Як бачимо, такі підходи викликають необхідність дослідження логістичних витрат гуртових торговельних підприємств системно, як економічно-управлінської категорії, з урахуванням

необхідності визначення їх складу та функцій; розроблення методики формування та відображення логістичних витрат гуртових торговельних підприємств в системі обліку їх діяльності.

На нашу думку, в умовах господарської практики вітчизняних торговельних підприємств логістичними витратами є витрати окремих фаз, процесів, логістичних операцій та їх структурних підрозділів. Логістичні витрати займають значну частку у загальних витратах гуртових торговельних підприємств, тобто витратах операційної діяльності, яка постійно зростає.

Таблиця 1

Визначення поняття “логістичні витрати” у науковій літературі

№ з/п	Автор	Визначення поняття “логістичні витрати”
1	Д. Дж. Бауерсокс	Логістичні витрати – це “...витрати, пов’язані з придбанням, зберіганням, рухом та розподілом товарів” [17, с. 65].
2	С. М. Димарчук	Під логістичними витратами можна вважати “...витрати, пов’язані з рухом та зберіганням товарно-матеріальних цінностей від первинного джерела до кінцевого споживача” [2, с. 20].
3	Я. В. Колодка	Під логістичними витратами вважають витрати, пов’язані з рухом та зберіганням товарно-матеріальних цінностей від первинного джерела до кінцевого споживача. До складу логістичних витрат підприємства, окрім фактичних витрат, слід віднести втрати прибутку від іммобілізації оборотних коштів (виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції), збитки підприємства від невідповідного рівня якості ресурсів та готової продукції на всіх етапах проходження логістичного ланцюга – починаючи від постачання і закінчуючи розподілом продукції підприємства [6, с. 133].
4	Є. В. Крикавський	Логістичні витрати як позатехнологічні витрати просторово-часового переміщення різних форм матеріальних потоків підприємства та витрати, пов’язані з управлінням логістичною діяльністю, а також вартість альтернативних можливостей інвестування капіталу та збитки внаслідок некорисних подій, які унеможливили заплановану роботу підприємства, спричинили пошкодження та/або повну втрату його активів [7, с. 182], підкреслюючи їх комплексність та багатогранність, що впливає з логістичних процесів та функцій
5	Є. В. Новопісна	Логістичні витрати є складовою частиною загальних витрат підприємства, що є витратами, які супроводжують рух матеріального потоку, тобто формуються паралельно з ним, для виконання головної задачі функціонування логістичної системи – доставки товару в потрібне місце, в потрібній кількості, за певний термін і при заданому рівні витрат [9, с. 124].
6	М. В. Рета	Логістичні витрати – це грошове вираження сукупності витрачених матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних ресурсів підприємства, які пов’язані із забезпеченням бізнес-процесів та операцій з переміщення матеріальних потоків у межах логістичної системи [14, с. 156].
7	Є. М. Рудніченко, Н. І. Гавловська	Під логістичними витратами слід розуміти витрати, пов’язані з виконанням логістичних операцій (розміщення замовлень на поставку продукції, закупівля, складування продукції, внутрішньовиробниче транспортування, проміжне зберігання, зберігання готової продукції, відвантаження, зовнішнє транспортування), а також витрати на персонал, устаткування, приміщення, складські запаси, на передачу даних про замовлення, запаси, поставки [15].
8	А. Н. Стерлігова	Логістичні витрати – це витрати на здійснення логістичних операцій (складування, транспортування, збір, обробку та передачу даних про замовлення, запаси, поставки і т.п.) [16, 254].

Логістична діяльність як інтегроване управління потоками на гуртовому торговельному підприємстві охоплює майже всі його структурні підрозділи – відділи постачання, транспорту, збуту, маркетингу, логістики, склади товарних запасів, обслуговуючі підрозділи та складається з фаз – постачання, складування (зберігання) й збуту.

Тому до основних логістичних рішень у функціонуванні торговельного підприємства належать: вибір оптимальної спеціалізації, постачальників товарних запасів, транспортно-складських технологій; визначення обсягу закупівлі та реалізації товарних запасів; обґрунтування величини запасів; оптимізація використання технологічного часу; мінімізація витрат на складування, пакування та внутрішнє і зовнішнє транспортування товарних запасів; реалізація товарів відповідно до замовлень покупців (час, якість, ціна) та з мінімальними витратами.

Для реалізації мети функціонування торговельного підприємства передбачається здійснення певних логістичних функцій, а саме: визначення потреби у товарних запасах; розміщення замовлень у визначених постачальників; закупівля та надходження товарних запасів; складування, утримання та поповнення товарних запасів; транспортування зовні і всередині підприємства; управління товарними запасами; планування збуту, виконання угод та реалізаційної мережі.

Водночас логістична діяльність гуртових торговельних підприємств охоплює традиційні складові: закупівельну, збутову, складську, транспортну, інформаційну логістики, логістику управління замовленнями та управління запасами; формування інфраструктури логістичних процесів (визначення потреби в складських приміщеннях, технічне забезпечення транспортними засобами

тощо), формування інформаційного забезпечення обліку і контролю логістичних витрат, а також підсистему управління логістичними витратами (рис. 1).

Як видно з рис. 1, логістична система гуртового торговельного підприємства виконує логістичні функції й операції, спрямовані на забезпечення ефективного функціонування та виконання завдань складових логістики.

Кожна логістична функція, що вміщує групу логістичних операцій торговельного підприємства, спрямована на реалізацію мети логістичної діяльності. Такими основними логістичними функціями теорія логістики вважає просторово-часову трансформацію матеріальних цінностей – товарних запасів в постачанні, зберіганні та збуті, в межах яких учасники логістичного процесу виконують матеріальні і нематеріальні операції, пов'язані з переміщенням, складуванням, збереженням тощо.

Варто погодитися з думкою Є. В. Крикавського, що під логістичною операцією слід розуміти відособлену сукупність дій, скеровану на перетворення матеріального потоку. Традиційними логістичними операціями торговельного підприємства вважаються транспортування, складування, комплектація, навантаження, розвантаження, внутрішні переміщення товарних запасів у процесах постачання, складування (зберігання) та збуту, а також збір, збереження та обробка даних інформаційного потоку тощо [7].

Перелічені вище особливості логістичних витрат гуртових підприємств зумовлюють необхідність їх ідентифікації на основі науково обґрунтованої класифікації.

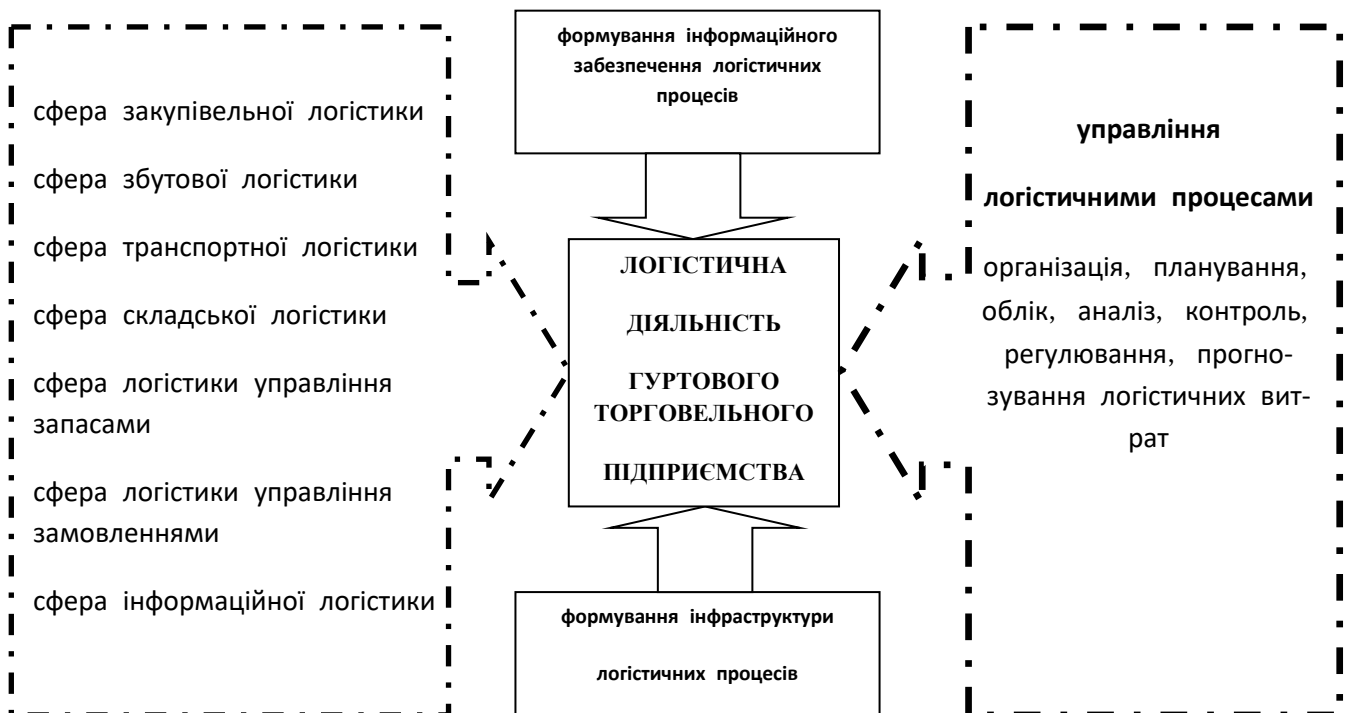

Рис. 1. Зміст логістичної діяльності гуртових торговельних підприємств

Найбільш поширеним є визначення складу логістичних витрат підприємства за функціями логістичного управління (табл. 2). Так, Д. Ламберт логістичні витрати підприємств підрозділяє на транспортні витрати, витрати запасів і упушені вигоди [3]. Доналд Дж. Бауерсокс, Дейвід Дж. Клосс до складу логістичних витрат відносять: витрати на виконання замовлення; витрати на закупівлю матеріальних ресурсів; загальні витрати на утримання запасів; витрати на фінансування логістики й управління інформаційними

системами; працезатрати, накладні витрати в управлінні запасами [17]. Такої ж думки дотримується А. Г. Кальченко [4], виокремлюючи однакові складові як за кількістю, так і за змістом.

Більш детальний склад логістичних витрат подає у своїх працях Є. В. Крикавський, виділяючи дві окремі групи: витрати за логістичними функціями та витрати за сферами переміщення матеріального потоку [7].

Таблиця 2

Підходи науковців до визначення складу логістичних витрат торговельних підприємств за функціями логістичного управління*

Автор	Запропоновані класифікаційні групи логістичних витрат
1	2
Бауерсокс Д. Дж., Клосс Д. Дж. [17]	- витрати на виконання замовлення; - витрати на закупівлю матеріальних ресурсів; - загальні витрати на утримання запасів; - витрати на фінансування логістики й управління інформаційними системами; працезатрати, накладні витрати в управлінні запасами
Ламберт Д. М., Сток Дж. Р. [3]	- транспортні витрати; - витрати запасів; - упушені вигоди
Кальченко А. Г. [4]	- витрати на транспортування; - витрати на складування товарів; - витрати на зберігання товарно-матеріальних запасів; - витрати на отримання, відвантаження і упакування товарів; - адміністративні витрати і витрати, пов'язані з обробкою замовлень
Карий О. І. [5]	- витрати на транспортування; - витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи; - витрати на складування і зберігання запасів; - витрати на управління інформаційними потоками; - витрати на організацію логістичної діяльності підприємства; - витрати на підготовку і виконання замовлень; - інші витрати, пов'язані з виконанням логістичних операцій
Крикавський Є. В. [7]	- витрати за логістичними функціями (витрати транспортування, витрати складування, витрати управління запасами, витрати пакування, витрати обслуговування споживача); - витрати за сферами переміщення матеріального потоку (витрати запасів, витрати інформаційно-управлінських процесів)
Лифар В. В. [8]	- витрати вибору постачальника і оформлення замовлень; - витрати на підтримку контактів з постачальниками; - витрати на доставку матеріальних запасів від постачальників; - витрати вантажно-розвантажувальних і транспортно-складських робіт; - витрати на зберігання; - витрати в запаси продукції; - приведені одноразові витрати (на транспортні та на зберігання продукції); - витрати на підтримку готової продукції споживачеві; - витрати на підтримку контактів зі споживачами
Пономарьова Ю. В. [11]	- витрати на внутрішні переміщення; - витрати на підтримку контактів із споживачами; - витрати на відправлення; - збитки внаслідок втрачених можливостей; - витрати на утримання складів і зберігання запасів; - витрати на підтримку підсистеми інформаційного забезпечення

В. В. Лифар доповнює перелік витрат такою складовою як приведені одноразові витрати [8]. Пономарьова Ю. В. також доповнює такими складовими: витрати на внутрішнє переміщення; збитки внаслідок втрачених можливостей [11]. Водночас О. І. Карий суттєво розширює склад логістичних витрат підприємства, виокремлюючи витрати на управління інформаційними потоками та витрати на організацію логістичної діяльності підприємства [5].

Проте варто відзначити, що таке групування логістичних витрат не відображає усіх складових витрат гуртового торговельного підприємства і не дозволяє створити досконалу інформаційну базу для потреб управлінського обліку.

Новітні праці вчених свідчать про більш обґрунтований підхід до класифікації витрат для потреб обліку. Так, О. О. Андрухова й І. А. Якімов вважають, що основою обліку логістичних витрат може бути їх поділ за відношенням до логістичної системи підприємства на групи:

– витрати на постачання (управління закупівлями, управління замовленнями, управління запасами, організація транспортування, організація складської діяльності та управління складським технологічним процесом);

– витрати на розподіл (транспортування, організація складської діяльності, ціноутворення, планування каналів розподілу, управління технологічним процесом складування, управління запасами, підтримка стандартів якості товарів і логістичного сервісу);

– витрати на інформатизацію (управління процесом узагальнення логістичних витрат та визначення напрямків інформаційних потоків, управління витратами на формування інформаційних потоків, створення і функціонування загальної управлінської інформаційної логістичної системи) [1, с. 71].

За функціональним призначенням класифікують логістичні витрати М. С. Пушкар, А. Г. Богач, В. Г. Мельник, об'єднавши їх у такі групи: витрати на постачання, витрати на підтримку, витрати на розподіл, витрати на інформацію [12, с. 63].

Водночас А. Г. Кальченко пропонує класифікувати логістичні витрати лише для потреб управління логістичною діяльністю за такими ознаками: за сферами переміщення матеріального потоку; за логістичними процесами; за функціональним призначенням; на витрати, що пов'язані зі здійсненням логістичних процесів; за динамікою потокового процесу [4, с. 98].

На відміну від них, Н. М. Помірко розробив ознаки класифікації логістичних витрат з урахуванням потреб управління підприємством загалом: за відношенням до фаз просторово-часового переміщення матеріальних, інформаційних і фінансових потоків; залежно від віднесення до тих чи інших процесів; залежно від поведінки витрат при зміні обсягу робіт з матеріальним потоком; залежно від сприйнятливості до управлінського впливу; за елементами витрат; у залежності від виду логістичної функції; за формами та місцем

виникнення; витрати, пов'язані зі здійсненням логістичних процесів [10]. Такого ж підходу дотримуються Л. П. Радецька та Ю. В. Єгорова, визначаючи такі ознаки групування: за фазами логістичного процесу; за характером змінності; за елементами витрат; за функціональним призначенням; за логістичними потоками [13].

Проте варто відзначити, що загалом відсутній системний підхід до виокремлення ознак класифікації логістичних витрат. Часто одні і ті ж ознаки формулюються по-різному, хоча за змістом подібні.

З огляду на це найбільшої уваги заслуговують підходи до розподілу (групування) витрат та їх логістичних складових, що визначені Є. В. Крикавським. Ним проаналізовані логістичні витрати за десятьма класифікаційними ознаками, що передбачають групування логістичних витрат таким чином: за формою прояву; за терміном отримання доходів відповідно до здійснених витрат; зважаючи на періоди здійснення (фактичного списання) витрат; за ознакою розподілу витрат у діяльності підприємств; за порядком визначення фінансових результатів; за ознакою фіксації витрат у системі бухгалтерського обліку; стосовно фаз просторово-часового переміщення матеріальних, інформаційних і фінансових потоків; залежно від способу віднесення витрат на об'єкт витрат; згідно з розподілом непрямих витрат за системою АВС-рахунка; за поведінкою або ознакою змінності чи реагування витрат на зміни параметрів діяльності [7, с. 182].

Як бачимо, більшість авторів визначають ознаки групування логістичних витрат з метою їх оптимізації.

Виходячи з того, що логістична діяльність торговельного підприємства спрямована на управління матеріальними і пов'язаними з ними інформаційними та фінансовими потоками, вважаємо за доцільне проводити поділ логістичних витрат за відношенням до цих логістичних потоків.

З огляду на те, що логістичні витрати виникають при здійсненні логістичних процесів, на нашу думку, їх необхідно згрупувати за цими процесами: витрати з пошуку постачальників, обслуговування замовлення, транспортування, складування, управління запасами, пакування та обслуговування споживача. А для того, щоб ідентифікувати витрати за кожною логістичною операцією, необхідно чітко їх визначити. Вважаємо, що до витрат логістичних операцій на торговельному підприємстві варто віднести: витрати на транспортування товарних запасів, в т. ч. внутрішнє; витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи; витрати на складування і зберігання товарних запасів; витрати на підготовку і виконання замовлень, витрати на обслуговування споживача; витрати на організацію логістичної діяльності; витрати на управління інформаційними потоками.

Важливим для потреб управлінського обліку є розрізняти логістичні витрати за ступенем планування (планові, позапланові); за ступенем

урегульованості (регульовані, нерегульовані); за ступенем контролю (контрольовані, неконтрольовані).

Однак основним підґрунтям для організації управлінського обліку на торговельному підприємстві має бути виокремлення логістичних витрат за центрами відповідальності (центрами логістичних витрат), які являють собою організаційні одиниці (постачальницькі, збутові, управлінські) або сфери логістичної діяльності (логістики закупівельної, збутової, транспортної, складської, управління запасами, управління замовленнями, інформаційної). Нами пропонується здійснювати групування логістичних витрат гуртових торговельних підприємств за центрами відповідальності, що співпадають з центрами логістичних витрат, тобто структурними підрозділами, які задіяні у логістичних процесах, а саме: логістичні витрати відділу постачання; логістичні витрати складів товарних запасів; логістичні витрати відділу збуту; логістичні витрати відділу транспорту (у т.ч. внутрішнього); логістичні витрати відділу маркетингу; логістичні витрати відділу логістики; логістичні витрати відділу інформаційного забезпечення.

Водночас для ефективного управління логістичними витратами необхідний їх поділ за місцями виникнення. На нашу думку, логістичні витрати торговельних підприємств варто групувати за такими місцями виникнення: транспортування товарних запасів; навантажувально-розвантажувальні роботи; складування і зберігання товарних запасів; підготовка і виконання замовлень, управління підприємством; обслуговування споживача; організація логістичної діяльності; управління інформаційними потоками.

Виходячи з того, що нами запропоновано групувати логістичні витрати за центрами відповідальності (центрами логістичних витрат), виникає необхідність формувати витрати окремих структурних підрозділів, що задіяні у логістичних процесах, тобто ідентифікувати, оцінювати, планувати, вести їх облік та контролювати за певними статтями витрат. Тому необхідно визначити ці статті та приналежність кожного виду логістичних витрат до конкретного структурного підрозділу у розрізі цих статей.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Отже, у сучасній теорії логістики існують різноманітні підходи до ідентифікації і класифікації логістичних витрат. Проте й досі недостатньо аргументовано склад логістичних витрат, який би з достатньою мірою задовольняв практичні потреби управління вітчизняних торговельних підприємств і давав змогу своєчасно та правильно реагувати на проблеми їх господарської діяльності.

З огляду на це пропонуємо групувати логістичні витрати гуртових торговельних підприємств з метою організації управлінського обліку. Проблема полягає у тому, щоб ідентифікувати саме логістичні витрати за визначеними ознаками. А це дасть можливість вести облік логістичних витрат з використанням єдиної інформаційної бази.

Подальші дослідження передбачають виокремлення логістичних витрат у фінансовому та управлінському обліку на основі формування єдиної інформаційної бази з урахуванням класифікаційних ознак за фазами логістичної діяльності та структурними підрозділами, що задіяні у логістичних процесах торговельного гуртового підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрухова О. О., Якімов І. А. Організація обліку логістичних витрат. *Наука й економіка*. 2010. № 4. С. 70-73.
2. Димарчук С. М. Логістична система управління та її взаємозв'язок з стратегією підприємства. *Вісник ДУ*. Львів : Львівська політехніка, 2000. № 390. 74 с.
3. Дуглас М. Ламберт Стратегічне управління логістикою. Четверте видання. Copyright 2001, The McGraw-Hill Companies, Inc.
4. Кальченко А. Г. Логістика : підручник. К. : КНЕУ, 2003. 284 с.
5. Карий О. І. Проблема розрахунку логістичних витрат. *Маркетинг та логістика в системі менеджменту* : тези доповідей IV міжнародної науково-практичної конференції. Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2002. С. 146.
6. Колодка Я. В. Особливості та оптимізація логістичних систем підприємств сільськогосподарської галузі. *Інноваційна економіка*. 2014. № 2 (51). С. 131-136.
7. Крикавський Є. В., Похильченко О. А. та ін. Економіка логістики : навч. посібник / за заг. ред. Є. В. Крикавського, О. А. Похильченко. Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2014. 640 с.
8. Лифар В. В. Комерційна логістика та методика розрахунку логістичних витрат. *Вісник НУ "Львівська політехніка"*. 2001. № 416. С. 293-297.
9. Новопісна Є. В. Фактори формування логістичних витрат підприємства. *Управління проектами та розвиток виробництва* : зб. наук. пр. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. № 4 (32). С. 123-129.
10. Помірко Н. М. Класифікація логістичних витрат у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві. *Вісник НУ "Львівська політехніка"*. *Логістика*. Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2010. № 669. С. 99-107.
11. Пономарьова Ю. В. Логістика : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 192 с.
12. Пушкар М. С., Богач А. Г., Мельник В. Г. Логістичні системи підприємства: облік, аналіз і аудит. Тернопіль : Економічна думка, 2007. 187 с. С. 63.
13. Радецька Л. П., Єгорова Ю. В. Багатокритеріальна класифікація логістичних витрат у системі управлінського обліку. *Вісник Хмельницького НУ. Економічні науки*. 2011. № 2, т. 1. С. 113-117.
14. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік. *Бізнесінформ*. 2012. № 8. С. 155-158.

15. Рудніченко Є. М., Гавловська Є. М. Логістичні витрати підприємства: аналіз складу та структури. URL: <http://archive.nbu.gov.ua>.

16. Стерлігова О. М. Термінологічна структура логістики. *Логістика і управління ланцюгами поставок*. 2004. № 4-5. С. 45-54.

17. Donald J. Bowersox David J. Closs *Logistical Management The Integrated Supply Chain Process THE MCGRAW-HILL COMPANIES, INC.*, 1996, s. 752.

REFERENCES

1. Andrukhova, O. O. and Yakimov, I. A. (2010), Orhanizatsiia obliku lohystychnykh vytrat, *Nauka j ekonomika*, № 4, s. 70-73.

2. Dymarchuk, S. M. (2000), Lohystychna systema upravlinnia ta ii vzaiemozv'iazok z stratehiieiu pidpriemstva, *Visnyk DU, L'viv'ska politekhnika*, L'viv, № 390, 74 s.

3. Duhlas M. Lambert *Stratehichne upravlinnia lohystykoiu. Chetverte vydannia. Tsopyriht 2001, The MtsGrav-Hill Tsompanies, Ints.*

4. Kal'chenko, A. H. (2003), *Lohistyka : pidruchnyk*, KNEU, K., 284 s.

5. Karyj, O. I. (2002), Problema rozrakhunku lohystychnykh vytrat, *Marketynh ta lohistyka v systemi menedzhmentu : tezy dopovidej IV mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, Vyd-vo NU "L'viv'ska politekhnika", L'viv, s. 146.

6. Kolodka, Ya. V. (2014), Osoblyvosti ta optyimizatsiia lohystychnykh system pidpriemstv sil'skohospodars'koi haluzi, *Innovatsijna ekonomika*, № 2 (51), s. 131-136.

7. Krykav'skyj, Ye. V. Pokhyl'chenko, O. A. ta in. (2014), *Ekonomika lohistyky : navch. posibnyk / za zah. red. Ye. V. Krykav's'koho, O. A. Pokhyl'chenko*, Vyd-vo NU "L'viv'ska politekhnika", L'viv, 640 s.

8. Lyfar, V. V. (2001), Komertsijna lohistyka ta metodyka rozrakhunku lohystychnykh vytrat, *Visnyk NU "L'viv'ska politekhnika"*, № 416, s. 293-297.

9. Novopisna, Ye. V. (2009), Faktory formuvannia lohystychnykh vytrat pidpriemstva, *Upravlinnia proektamy ta rozvytok vyrobnytstva : zb. nauk. pr.*, Vyd-vo SNU im. V. Dalia, Luhans'k, № 4 (32), s. 123-129.

10. Pomirko, N. M. (2010), Klasyfikatsiia lohystychnykh vytrat u formuvanni systemy upravlinnia nymy na promyslovomu pidpriemstvi, *Visnyk NU "L'viv'ska politekhnika"*. Lohistyka., Vyd-vo NU "L'viv'ska politekhnika", L'viv, № 669, s. 99-107.

11. Ponomar'ova, Yu. V. (2003), *Lohistyka : navchal'nyj posibnyk*, Tsentr navchal'noi literatury, K., 192 s.

12. Pushkar, M. S. Bohach, A. H. and Mel'nyk, V. H. (2007), Lohystychni systemy pidpriemstva: oblik, analiz i audyt, *Ekonomichna dumka*, Ternopil', 187 s., s. 63.

13. Radets'ka, L. P. and Yehorova, Yu. V. (2011), Bahatokryterial'na klasyfikatsiia lohystychnykh vytrat u systemi upravlins'koho obliku, *Visnyk Khmel'nyts'koho NU. Ekonomichni nauky.*, № 2, t. 1, s. 113-117.

14. Reta, M. V. (2012), Lohystychni vytraty: vyznachennia, klasyfikatsiia ta oblik, *Biznesinform*, № 8, s. 155-158.

15. Rudnichenko, Ye. M. and Havlovs'ka, Ye. M. Lohystychni vytraty pidpriemstva: analiz skladu ta struktury, available at: <http://archive.nbu.gov.ua>.

16. Sterlihova, O. M. (2004), Terminolohichna struktura lohistyky, *Lohistyka i upravlinnia lantsiuhamy postachan'*, № 4-5, s. 45-54.

17. Donald J. Boversokh David J. Tsloss *Logistical Management The Integrated Supply Chain Protsess THE MtsGRAV-HILL TsOMPANIES, INTs.*, 1996, s. 752.

Стаття надійшла до редакції 05 грудня 2022 року